

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT.) ==
VASUTI SZAK ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
 A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS :

BANOVITS LÁSZLÓ, segéd-titkár.

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
 Fél évre 4 korona
 Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14— kor.
 Fél évre 7— kor.
 Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a „Nemzeti balesetbiztosító részv. társ.”-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

A számszaki szolgálat reformja.

Miskolcz, 1904. szeptember 10.

(§§) Az irányadó körök mint befejezett tényt emlegetik a bekövetkezendő reformok sorában azt a sok tekintetben előnyös változtatást, mely az igazgatóság pénzügyi főosztályának s ezzel kapcsolatban az üzletvezetőségek mellé rendelt számosztályok szervezetében lényeges módosítással fog járni. A terv az, hogy az egyes szakszolgálatok számszaki ellenőrzését teljesítő szakosztályok, illetve csoportok be fognak osztani az illető szakszolgálatok főosztályaihoz, vagyis az üzletvezetőségeknél a megfelelő osztályokhoz.

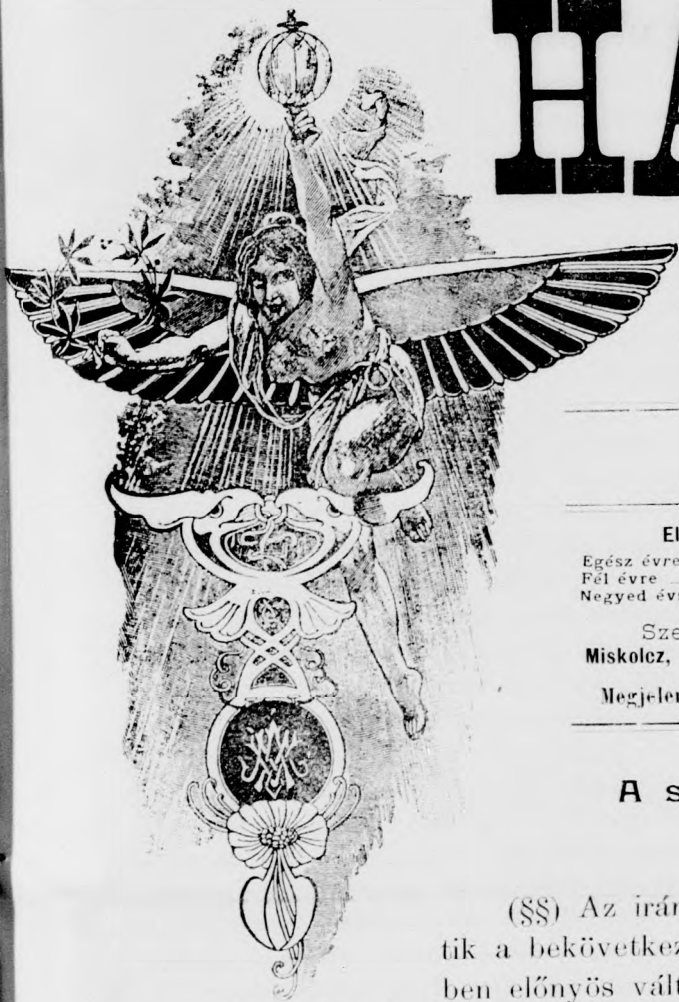
Az anyag és leltár beszerzés ellenőrzése ily módon az A) főosztályba, a pályafentartási kiadások ellenőrzése a D) főosztályba, a forgalmi kiadások ellenőrzése az F) főosztályba, a vontatási kiadások ellenőrzése pedig az E) főosztályba kerülne s ennek megfelelően alakulna a helyzet az üzletvezetőségeknél is.

Az eszme ugyan nem új, annyira nem, hogy egy időben már a magyar királyi államvasutaknál is fenállott ez a szervezet, mely azonban a számosztályi szolgálat önálló felállításával alkalmával megszűnt.

A terv keresztül vitele összefüggésben áll a magyar államvasutak adminisztrációjának elhatározott átalakításával s célja az ügymenet egyszerűsítésében rejlik.

Kétségtelen, hogy ez a változtatás sok tekintetben hozzá fog járulni az ügymenet előnyös egyszerűsítéséhez, azt gyorsabbá, közvetlenebbé teszi és meg fogja menteni a most annyira túltengő bürokratizmus egy számot tevő részétől.

Hallottunk ugyan már jó előre ellenvetéseket is és kifogásokat a tervbe vett új rendszerrel szemben, a mely főként abban konkludál, hogy ha ily módon

a számszaki ellenőrzést teljesítő szolgálat megfosztatik önállóságától és mellérendeltségétől, maga az ellenőrzés nem lehet oly hatályos és szigorú. Ezt a nézetet nem osztjuk. Hiszen a rendelkezésre bocsátott hitelek pontos betartásáért ép úgy felelősséggel fog tartozni jövőben az egyes szakszolgálatok főnöke, mint jelenben a számosztályfőnök s így mit sem fog szenvedni az ellenőrzés szigorúsága és hatályossága az által, hogy az anyagi felelősség arra vitetik át, a ki a szakszolgálat pontos és célirányos lebonyolításáért is felelősséggel tartozik. Sőt, nézetünk szerint, ez az egyesítés előnyére fog válni a szolgálatnak, mert a hitelek állásával folyton és közvetlenül ismerős szakszolgálati főnök működésében több önállóságra és több praktikus érzékre fog szert tenni, a mely utóbbinak megszerzésére a mai rendszer mellett ugyyszólván alig nyílik alkalma.

Mi tehát a magunk részéről teljes várakozással tekintünk a fontos rendszerváltozás elé, mert attól minden tekintetben a szolgálat határozott előnyét és az egyszerűsítéssel járó tökéletesbülését reméljük.

A gőzturbinákról.

Irta: Schindler Viktor.

Szeptember 10.

Jelenleg az iparban használt erőt szolgáltatató gépek legnagyobb része a gőz feszítő erejével működik. A kis iparnak kis gépeit, a nagy ipar hatalmas eszközeit, az elektromos centrálék áramfejlesztő generátorait egyaránt gőzgépek látják el energiával, oly gőzgépek, melyeknél a gőzfeszítő ereje hatalmas katlanokban gyűjtve, csövön vezetve, hengerekben expandálva s végre dugattyura nyomásával hatva adja ki energiáját direkte, mint a gőzkalapácsnál vagy indirekte, mint a forgattyus és lendítő kerekkel bíró gőzgépeknél. Ilyen — a jelenkorban legelterjedtebb — gépeknél, gőzgépeknél, melyeknél a gőzfeszítő ereje az a végok, melyre

TÁRCZA.

Édes anyám . . .

Édes anyám, édes anyám, milyen idő van kint?
Orgonafánk szép levele olyan busan bölint;
Hadd keljök fel, drága anyám, hadd nézzem meg őket,
Ugy érzem, hogy ez életben még egy csapás érhet . . .

— Édes lányom, ne beszélj így, megreped a szívem,
Fü, fa, virág róled beszél, élni fogsz te kincsem,
Jöjj közelebb az ablakhoz, nézd a fényes napot,
Nézd! Oh nézd kertünk virágit, mind neked bölintott.

Ágyról lelép a beteg lány, keble fájón zilál,
Fájdalmas a kinézése, arczán ül a halál;
— Édes anyám! Drága anyám, csókoljon meg engem,
Láttam a szép természetet, örül szívom-lelkem!

— Erős vagyok édes anyám, érzem, nagyon erős.
Visszamegyek az ágyamba, vezetni már fölös;
Imádkozunk édes anyám, talán jobban leszek,
Meglátssa, hogy holnap ismét az ablakhoz megyek.

* * *

Út az óra tizenkettőt és a lány felrez en,
Egy sóhajtás, egy vonaglás — meghalt szép esendesen:
Költi, rázza édes anyja, de hiába minden,
Féltett kincse, szemefénye, oh az többé nincsen.

Kovács Béla.

A titokzatos vendég.

— Rémhistória. —

Éjfél volt.

János a „Teli kancsóhoz“ címzett vendéglő háziszolgája, elvégezte szokásos körmenetét a szálloda folyosóján, hogy összeszedje az ajtók elé tett cipőket.

Félig már elvégezte misszióját és semmi gyanusra nem akadt. Közben a 14-es szám elé ért. Ekkor sajátságos neszt hallott

Megállt és hallgatódzott. Hallani vélte, hogy odabent valaki keservesen nyög, sóhajtózik és jajgat. Hideg verejték gyöngyözött a derék háziszolga homlokán. Ez a nyögés, sóhajtás és jajgatás a 14-es számból hatolt ki. A 14-es szám előtt nem állott se eszima, se cipő. S mégis lakója volt a 14-es számnak. János megrökönyödött, amikor ezt átgondolta. Világosan emlékezett a vendégre, kit a pinczér csak az imént vezetett a 14-es számba. Fiatal, karesu, halvány férfiú volt. Már a lépcsőn kinosan sóhajtózott és nyögött. S csak vánszorogva tántorgott a 14-es szám felé.

Itt valami iszonyatos dolog történhetett,

az energiának keletkezése visszavezethető, rendszeren hosszabb kinematikai lánczolon megy végig a gép ereje, míg a keletkezési, vagy első működési helyétől a munkafogyasztás, tehát a hasznosítás helyéig magáig eljut.

Ez a hosszú bonyodalmas kinematikai lánczolat a közönséges gőzgépeknél a következő alkatrészekből áll. (A kazánt és csővezetékét nem számítom.) Henger, dugattyu, dugattyurud, keresztfej, hajtórúd, forgattyu csap, forgattyu, tengely szijkerék, szij, transmissió, ismét szij s végre a munka fogyasztó gép, mely maga is egy egész lánczolat lehet. Hogy ily hatalmas lánczolatnál mily sok erő veszhet kárba; surlódás, tömegek meglődítésára és légellenállás terén azt elképzelhetjük.

Mily ellentétben van ezzel az elektromos gép zajtalan körbenforgó armaturájával s nem is csoda, hogy az ily motor az előképzettség nélkül szemlélődő laikusra is sokkal kellemesebb benyomást gyakorol, mint a hajtórúdjával ide-oda lengő, kalimpáló gőzgép. Ha a laikusra meg van ez a benyomás a gépet ismerő konstruktőrre talán még sokkal hamarabb megvolt, ami azt ered-

ményezte, hogy a konstruktőröknek közel-fekvő lett az a gondolat, hogy vajjon nem lehetne-e oly gőzgépet szerkeszteni, melyben a gőzben levő energiát nem ide-oda lengő, kalimpáló tömegekkel tennék alkalmassá hasznos munka végzésére, hanem melyben az talán direkt forgató nyomatékként hathatna egy gerendélyre, melyről a munka azután tetszés szerint volna elvehető. De nemcsak a dinamó gép nyugodt és kellemes módon való erőt szolgáltató volta, volt az, hogy ehhez hasonló annak fegyverzeteként egyenletesen körben rotáló gőzgép eszméje támadt a konstruktőrök agyában, nemcsak eme szemnek tetsző környelmi feltétel, hanem az is, hogy a gőzgép ide-oda lengő tömegei egyes gőzgépeknél a működésre nézve ugynevezett *káros* erőket szülnek, mint a hogy azt például a lokomotivoknál látjuk. A gőzlokomotivok sebességének felső határát főleg ezek a káros erők szabják meg, melyek a lokomotivok kerékfordulatainak megfelelőleg nagyobb sebességeknél igen gyakoriak és oly nagyságot érnek el, melyek a gép biztos vezetését tennék illuzorikussá, míg ilyen erők elektromos gépeknél (vagy rotáló gőz-

eziránt nem lehet kétség Jánost a guta környékezte. De csak egy pillanatig. Azután ismét megemberelte magát erős lelke.

Magasra emelt fővel közeledett a 14 es számú ajtó felé. Odatapasztotta fülét a lakathoz. Hallgatódzott. Hallgatódzott soká, feszült várakozással.

Azután abbahagyta. Az utolsó kételyek eloszlatva szállingóztak el lelkéből. A nyögés és jajgatás újból hallható volt. De most már iszonyatosan jajgatott a 14 es szám. A hallgatódzó megijedt.

„Rettenetes!” tört ki belőle a felkiáltás.

A kezében levő cipőket erősebben magához szorította s lerontott a lépcsőkön. — Leérve, felkeltette a kapust. Ez mélyen aludt s nehezen volt felébreszthető. De János megfogta mindkét kezével és erőszakkal kikergette szeméből az álmot.

„Mi baj?” foryant föl a kapus.

„Hallgasson!” rivalt rá János, a háziszolga. Remegő, de eltökélt hangon ejtette ki e szót.

„Mi baj?” ismételte a kapus mégis.

„Csend most!” parancsolá amaz. „Nyissa ki a kaput, mielőtt késő!”

Időközben a kapus kiugrott ágyából. Fejét rázva felzárta a kaput.

„Hát beszéljen már, mi történt?”

Nem kapott választ. János rég elhagyta a házat. Nagy, siető léptekkel hagyta el. Hiába követte szemmel a kapus. Az éj elfedte. A kapus visszatért a szállodába. Fagyos hidegség borzongatta testét.

Egyszerre újból összerendezte. A szobapinczér surrant el mellette, félig öltözve. Heves esengetés rázta fel őt is első, édes álmából.

„Mi történt?” kiáltott a pinczér után is remegő hangon. Hiába, a pinczértől se kapott választ. A kapus bámulata és szörnyűködése legmagasabb fokát érte el.

Sietve követte a pinczért a lépcsőkön. Fönt utólérte. Nem egyedül bukkant rá. A pinczér két hölgy előtt állt. Az öreg csunya, a fiatal szép volt. Mindkettő egészen magán kívül volt.

Az öregebb hölgy özvegy Ónfalussy bárónő, a fiatal komornája volt. Mindketten a 15-ös számban laktak. Ebben a szobában aludtak. Kellemesen, gondtalanul álmodtak. Egyszerre mindkettőjüket felriasztotta a 14 es jajgatása.

gépeknél) nem lépnek fel úgy, hogy a míg gőzgépeknél eddig 130 km. óránkénti maximális sebességet sikerült elérni, addig a németek elektromos energiával hajtott gépekkel Marienfelde—Zossen között a katonai kísérleti pályán már 201 km. óra sebességet értek el ilyen járművel.

Csodálatosképen a gőz erejét kihasználó gépezetek legelsője nem ilyen jelenleg is használatban levő dugattyus gépezet volt, hanem körben rotáló, lengő tömegek nélkül való gépezet, mely a tulnyomással bíró gőz energiáját azonnal forgó mozgássá alakítja át. A gőz erejét legelőször alexandriai Heró fogta igába (Kr. e. 120-ban), ki egy általa feltalált szerkezetről beszél a „Spiritalia sen pneumatika“ című művében, mely szerkezetnél a gőz reakció ereje egy pókláb alakú fuvókákkal bíró golyót forgat, a golyó maga kazánként szerepelhet, vagy egy más szerkezetnél, kazánból esővön át tápláltathatik gőzzel.

A jelenkor gőzturbinái oly erő gépek, melyeknél a kiáramló gőz lapátos kereket forgat, melyre hasonló módon jut, mint a víz a vízkerekbe. Kicsiny helyet, kevés gondot igénylő szerkezetek, melyek nem

fogyasztanak több gőzt, mint a gőzgépek s így olcsóbbak is, mert kevés szénfogyasztás mellett, az amortizációs törlesztések is kicsinyebbek. Az alkalmazásukkal járó helymegtakarítást tervrajzokból lehet látni, melyek ily telepek elrendezését mutatják. Például egy 600 lóerejű váltakozó áramú dinamó telep, mely gőzgéppel hajtatik, kétszer oly nagy területet kíván, mint ilyen turbínákkal berendezett telep. Az alapozási munkálatok is elesnek, mert 1000 lóerejű turbina jó erős faállványon egész megbízhatóan, lökés nélkül dolgozik. A ma még uralkodó dugattyus gőzgépet tökéletesíteni már nem lehet s ha a jövőben kevesebb energia veszteséggel dolgozó, a jelenleginél egyszerűbb, olcsóbb, kevesebb helyet elfoglaló, kiszolgálást alig kívánó és kevés gőzt, tehát kevés szenet fogyasztó gépet akarunk munkatermelőként alkalmazni, úgy gőzturbinákkal fogjuk üzemünket lebonyolítani oly géppel, mely az elektromos géppel is kiállja a versenyt.

Eddig tíz éves multra tekint vissza a gőzturbina és máris legjobb gőzgépnek minősíthető; a közönséges gőzgéppel szemben a következő előnyöket mutatja:

A jajgatás és nyögés csak nem akart elmúlni. Sőt erősebb, hangosabb lett. A két hölgy megijedt. Erősen, erősebben, a leg-erősebben ijedtek meg. Komor sejtelmektől gyötörve, felkapták gyorsan ruháikat. Időközben a jajgatás mind hangosabb, velőtrázóbb lett. Hirtelen elállt. Tompa zuhanás volt hallható, mire halotti csend következett.

Mikor a pinczér megjelent, már egy hangot se lehetett hallani.

A két hölgy elbeszélése elrémitette a pinczért. Nem lehetett rábírní, hogy a dolog nyomát kutassa. Reszketett. Fehér volt az arcza, mint a frissen meszelt fal. A legroszszabhat sejtette. A hölgyek kérték, hogy hívják a rendőrséget. De a pinczér még nem nyerte vissza lélekjelenlétét, s inába szállt a bátorsága. Ekkor jött oda a kapus, aki erős idegzetű férfi volt. Arczára az iszonyatos hír semmi változást nem varázsolt. De szemének leghátulsó zugában mégis mutatkozott titkos rémület. Mindazonáltal hajlandónak mutatkozott elhívni a rendőrséget. Most hevesen megrázták a kapu csengetyűjét. A kapus szélső sebességgel lerohant.

Amikor a kaput felnyitotta, visszahökölt. Két esendőr lépett a házba. János kíséretében. Kivánták, hogy a 14-es szám elé vezessék őket.

A kapus engedelmeskedett. Engedelmeskedett némán, esendesen, mereven. Felérve reszketni látták a pinczért és a két hölgyet.

A esendőrök felnyitatták a 14-es szobát és beléptek. A kívül levők visszafojtották lélegzetüket. Bent suttogó, halk beszélgetés folyt. Egy percz múlva kijöttek a esendőrök. Arczokról esalódás, a változtatlanba való megnyugvás volt olvasható. Megtörtént már! A 14-es szám, más alkalmas eszköz híján saját kezével szabadította meg — sebes lábát a szűk cipőtől. Miután ez végre sikerült neki, abba hagyta a jajgatást.

A esendőrség az ágyban aludva találta a 14-es számot.

A kívül állók rázták a fejüket s hasonlóra szánták el magukat.

„Jó éjszakát!“ mondák a férfiak.

„Jó éjszakát!“ furulyáztak a hölgyek.

S csakhamar esend volt a házban.

Bármily pillanatban megindítható, minden előmelegítés nél. Belsejében egymáson csuszó felületek nincsenek és így a gőzzel érintkező felületek nem kenetnek, ami olajfogyasztás tekintetében megtakarítást jelent. Kiszolgálására egy ember elég. Tömítések kevesek. Surlódás és kopás kevés, úgy, hogy a fentartás is igen olcsó, ami az üzemműkötségek jelentékeny apadását eredményezi. Helyre alig van szükség és az alapozás elesik.

A jelen gőzgép ily nemű átalakításának megfelelőleg a nagyiparban és a közlekedés terén is nagy átalakítások várhatók úgy, hogy nem fog eltelni egy évtized és az első gőzturbina hajtotta vasut is át fog adadni a forgalomnak.

Igaz, hogy a gőzturbinának még sok küzdelme lesz különösen az erő termelés terén, míg a kellő helyet el fogja foglalni, de a gőzgép jelen világ uralmával szemben csak egyedül a gőzturbina az, mely a versenyben képes lehet e hatalmas erőgép ellenében a küzdelmet talán sikerrel felvenni.

A gőzturbináé a jövő; a kalmazásával kevés tökével, tökéletes és olcsó erő műtelepeket lehet majd létesíteni

Ipari szakoktatás.

Szeptember 10.

Régi magyar közmondás tartja: „Suszter, maradj a kaptafádnál!“ Ebben nagy igazság rejlik, mely nem hogy lealacsonyító volna az iparosra, hanem inkább buzdító figyelmeztetés hivatásának teljes betöltésére.

Az a vajadás, melyen iparunk születésének átkellett esnie, sokféle ingadozást okozott s nem mindig a fentebb említett közmondásba foglalt igazság volt az a vezéreszavak, mely után iparunk haladt. Fel kellett előbb fedeznünk az ipar nagy jelentőségét, — nemcsak az alsóbb osztályokat, hanem a műveltebb köröket is meg kellett győzni, mely nagy nemzeti erő az izmos, munkabíró, alkotni képes ipar. Küzdeni kellett, — de kell még ma is, — amaz ellenszenvvel, mely irtózik a szeretett gyermeket a kézi munkával való keresésre szánni. Nálunk mindenki iparkodott (s a jelenben is csak mérsékelt e hiba javulása) fiát bürokratának, diplomás embernek nevelni, akár megengedte ezt a szülő vagyoni állapota, akár nem, s a mi még rosszabb, akár volt a fiuban hozzávaló kedv és rátermettség, akár nem. Az ipart tehát igyekeztek külsőleg is egyenrangúvá, vagy legalább megközelítőleg egyenrangúvá tenni a többi foglalkozási ággal, mit

úgy vittek keresztül, hogy megtették az iparost ugynevezett „művelt“, helyesebben azonban tudákos embernek, teletömtek sok haszontalan tudománnyal, a melyet, ha az illető nagynehezen bevett, mesterségének folytatása közben nem értékesíthetett.

Hiszen szép és jó, ha az iparos művelt, sőt tagadni sem lehet, hogy szükségünk van művelt iparosokra, ha iparunkat a megkívánt színvonalra akarjuk emelni. De nem az iparos általános műveltsége, hanem csak a szakmájában tanúsított kellő jártassága vezetheti az ipart virágzásra. Ezt az elvet tévesztették szem elől, a mikor nagy áldozatok árán, a gyakorlati képzettség rovására, forszírozták az iparosok elméleti kiképzését.

Az iparos legyen mindenekelőtt iparos. A mit tud, azt értékesíthesse mestersége működési körében. A társadalomnak nemcsak kedvesebb, de hasznosabb tagja is az a suszter, a ki hadi lábbon áll ugyan a helyesírással, de ügyesen végzi munkáját, mint az a cipész, a ki bámulatatos jártassággal dobálódzik logaritmussal, de a cipész mesterséghez nem konyít többet, mint a csónak-készítéshez.

Félre tehát az urhatnámsággal! Minden iparos legyen ember a talpán. Elméleti tudása csak addig becses, a míg mesterségével összefér. A mi azon túl esik, azt bizza másokra, a minthogy ezek is kénytelenek reá bízni azt, a mit ő tud. De egy személyben nem lehet valaki kovács is, fogorvos is, ha mindjárt harapófogóval is huzza ki a fogorvos az odvas fogat. Iparosaink eddig elsajátított ugynevezett tudománya se ér sokkal többet a rossz fognál, mert az is csak fejfájást okozott, a gyakorlatban meg nem volt egyébre jó, csak hogy tessék-lássék.

Igazán örülünk tehát, hogy ezzel a helytelen elvvel szakítanak. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter az ipari szakoktatást gyakorlati irányba tereli. A ki figyelemmel olvassa el ezt a mondatot, az kell, hogy esodálkozzék, miképp is lehetett valaha gondolni, hogy „szakoktatás“ más is lehessen, mint valamely „szak oktatása.“ S természetesen fogja találni, hogy mesterséget csak gyakorlati uton lehet tanítani. Mert tisztelet a történelemnek, nyelvtannak s egyéb tudományoknak — de mi közük az iparosok kézi ügyességéhez? Azt értjük, hogy az iparosnak számolni kell tudnia, azt is, hogy iparának fejlődés történetét ismerni, kereskedelmi levelet helyesen írni, sohasem árt neki, s általában értelmiségének fejlesztése üdvös eredményeket produkál, ám ezek miatt a gyakorlati ügyesség elsajátítását elhanyagolni, a legvégzetesebb hiba, mely képményen megboszulja magát.

A kereskedelmi miniszter tehát az iparosok elméleti oktatását — igen helyesen — szűkebb körre szabja és a gyakorlati kikép-

zés fokozására törekszik, a mikor a most kezdődő tanévvel elrendelte, hogy az ipari szakiskolák alsóbb osztályaiban az elméleti tantárgyakat megszorítsák az utolsó évfolyam pedig kizárólag a műhelyi szakoktatásra fordítassék, az elméleti oktatás teljes mellőzésével. A rajzoktatás is csak a szükséges műhelyi rajzok elkészítésére szorítkozik, a mi nélkülözhetetlen kiegészítője a műhelyi munkának. A műhelyi oktatást az intézetek kizárólag saját, jól felszerelt műhelyeikben nyújtják, mi végből a kellő munkaadók, művezetők és előmunkások is rendelkezésre állanak. A tanulók e műhelyekben szigorú gyári munkarend szerint dolgoznak, úgy hogy az iskolák a tanulókat közvetlenül átvezetik az életbe.

A legközelebbi iparosnemzedék tehát hivatalának magaslatán fog állani és iparunknak meg fogja adni azt a lendületet, melyet hazánk boldogulhatása érdekében oly epedve várunk.

Egymást követő vonatok biztonsága.

Írta: Szabó József.

Szeptember 10.

(Folytatás.)

A pályaőröknek is elő van írva a vonatok fedezése, azonban ha két órház között a vonat bármily csekély okból is megáll és feltéve, hogy mindenki a leghiggadtanban teljesíti kötelességét, még akkor is a csekély hiba elhárítása és esetleg a fedezésre kiküldött ember behívása 5—6 perczet igénybe vesz és míg a vonat a rendes menet sebességet eléri, akkorra a fedezésére kiszabott idő már rég elmúlt és az ór egész nyugodtan bocsátja el az utána jövő vonatot.

Ha pedig komolyabb baj adja elő magát, akkor mindenki annyira izgatott, hogy 3—5 percz okvetlenül eltelik, amíg a vonat biztosítására gondolnak; ha a vonat nem folytathatja útját, amit előbb szintén meg kell vitatni, s csak azután intézkedni és így mire a megállás után 3—5 percz múlva a fedezésére kiküldött ember 600 méterre megy, legalább 10 percz eltelik, s ennyi idő után már kötelessége is az órnek, a követő vonatot elbocsátani, de ez csak a legjobb eset, mert bizony baj esetén, több idő eltelik, míg a vonat biztosítva van.

Már most álljon az a vonat esetleg egy nagy kanyarulatban, kész a legnagyobb veszedelem. Ebből is látható, hogy a fedezés sem nyújt kellő biztonságot, mint azt a közelmúlt események bizonyítják.

Egyáltalában a követő vonatok a jelenlegi viszonyok mellett, még sik egyenes pályán sem közlekednek biztonságban, — amit legjobban bizonyít az is, hogy nemrégiben egyik állomásunkon, nyílt egyenes pályán és tiszta időben az előre jövő és távjelző előtt feltartóztatott vonatba az utána jövő vonat belement és ennek daczára ugyanezen állomáson egy héten belül hasonló okból származó összeütközés fordult elő.

Olyan pályákon pedig, a hol nagyobb kanyarulatok, emelkedések vannak, valóságos szerencsejáték, óriási kockázat, úgy emberi életben, mint anyagilag. Két ilyen vonatnak 5—10 perczen belül egymás után való menesztése s minden egyes esetben, csak szerencsének lehet tulajdonítani, ha két ily vonat baleset nélkül közlekedhetik; hiszen annyi minden történhetik az előre ment vonattal, arra pedig gondolni sem lehet, a jelenlegi forgalom mellett, hogy a követő vonatok mindenkor állomási távolságban menesztessenek.

A két egymást követő vonat biztonsága érdekében szükséges volna egy a pályaőrök által adandó harangjelzés alkalmazása, melyből úgy a pályaőrök mint a két szomszéd állomás állandóan tudomással bírna, az előre haladó vonat menetéről.

Egy ilyen, a követő vonatok biztonsága érdekében bevezetendő harang jelzést az alábbi módon költség nélkül, vagy legalább is igen kevés költséggel gondolom keresztül vihetőnek s nézetem szerint, kellő biztosítékot is nyújtana.

Ha egy állomás, oly vonatot meneszt, amelyik után annak a szomszéd állomásba való beérkezése előtt (akár késve, akár rendszeren) egy másik vonatot fog indíttatni, akkor a szabályszerű 1., illetve 2 sz. harangjelzési csoport adása után még egy csoportban 4 harangütés adandó, vagy 2—2—2—4, illetve 3—3—3—4, a pályaőr pedig, amikor azon vonat, amelyik ezen jelzés adásával menesztetett, az órházat meghaladta, — a saját harangművén egy egyes ütést adva és ezen egyes ütést a két állomás közt levő valamennyi pályaőr az előre ment vonat elhaladása után azonnal adna egészen az utolsó, rendszerint a távjelző közelében levő pályaőrig, aki az egy harangütést csak az esetben adná, ha a vonat az állomásba egészen behaladt és a távjelző újból szabadra állíttatott. Ha pedig a vonat a távjelző előtt fel lesz tartva, akkor a harangütés addig nem adható, míg a vonat az állomásba be nem haladt és így a követő vonat már az előtte levő pályaőr által feltartandó, hason-

lón a vonalon egy pályaoőr sem boesáthatja el a követő vonatot addig, míg jeléül annak, hogy az előre ment vonat a legközelebbi őrházat már meghaladta, az egy harangütés nem adatott.

(Vége köv.)

HETI KRÓNIKA.

Apponyi s társai hát New-Yorkba értek,
S diadalt aratnak szittyá magyar népnek.
Bámúlja a yankee Apponyi tudását
S a nagy gróf rajta van, hogy ott is meglássák,
Hogy a magyar művelt, kulturában halad,
S hogy hust nem puhitunk már a nyergek alatt.

Míg Apponyi túl a kéklő tengereken
Hirdeti, hogy népünk csak előre megyen,
Addig mi, fogadva külföldi vendéget
Adunk nekik sok-sok kellemes emléket ...
A szövetkezetek kongresszusra gyűltek
S mulattak reggelig, amikor nem ültek ...

Mindentudó Vilmos roppant okos férfi
Fest, szaval, dirigál, muzsikál, — hisz' érti ...
Közvetit is olykor egy-egy házasságot,
Szóval bámulatba ejti a világot ...
Frigyes magzatának kis menyasszonyt nézett
S Macklenburg-hercegnő pár napja becézett.

Sok áldozatja van a gépkocsi sportnak
A halál jár ottan, ahol elrobognak ...
Nem bánja, ha ember, állat vagy Hekuba
Jó elebe, minap egy német faluba
Négy embert végzett ki nagy vígan pöfögve
S ahogy jött, eltűnt az esthajnali ködbe.

Új fejezetje a szerelmi regénynek :
Párisba vannak a kicsi szökevények ...
Lujza és Mattasich. Élik világukat
S nem vonják kérdőre a szöktető urat ...
Ez a turbekolás unalom kezd lenni,
A lapoktól jó vón' őket félretenni.

Emlékkövet kapnak a bileki bakák,
Bodeauxban sztrájkolnak a szoptatós dadák,
A Balatont minap egy ifju átúsza,
Maholnap békét köt a japán s a muszka,
Iskolába jár már Pistike, Karika,
S a máv.-nál nincsen még egy új **pragmatika**.

Passe-partout.

HIREK.

Vasuti menház és árvaház.

A vasuti altisztek országos otthona egy menház és árvaház létesítése céljából miniszteri engedéllyel tárgy-sorsjátékot rendez. A sorsjegyeket megvétel céljából az alábbi felhívás kapcsán már szét is küldötte a bizottság.

Kedves Kartársak!

A nemes tettekben való együttes működésre és oly alapnak a megteremtésére hívunk fel benneteket, melyből fel fog fakadni árváink, özvegyeink és balsors által sujtott kartársainknak hálát adó imája mindazokért, kik sorsjegyeink után befolyt filléreikkel siettek megépíteni azt a hajlékot, mely szükség esetén édes otthonként fogja őket körülölelni. Mely enyhíteni lesz hivatva azt a mély fájdalmat, a mikor kidúlt a kenyérért küzdő családfő, kivált ha a végzet a munka mezejéről időelött elragadta. Elragadta, mielőtt nyugdíjveit elérni engedte, vagy övéinek a mindennapi szükségletéről halála utánra is gondoskodhatott volna.

De a legmélyebb és legfájóbb sebből fakadó könnyet adott filléreinkkel azoknál az árváknál száritjuk fel kartársak, a hol lehullt mindkét koronája a családnak.

Ezeknek az árváknak a jajszava hiv tette bennünket! Ezeknek az árváknak a sóhaja nyissa meg sziveteket. Ne maradjon közülünk egy sem távol fillérjével, hogy majdan lelki megnyugvással vallhassuk, hogy komoly kötelességteljesítéssel siettünk árváink, özvegyeink és rokkant kartársaink igaz ügyének védelmére.

Ezen emberbaráti célok megvalósításának előmozdítására, kérjük az ide mellékelt sorsjegy megváltását vagy azoknak a nagyközönség között való értékesítését.

Megjegyezzük, hogy a legtöbb sorsjegyet elárúsító kartársak között 300, 200 és 100 korona tiszteletdíjat osztunk ki.

Ezen tiszteletdíj kitűzésével azt célozzuk, hogy a sorsjegyek árusítása után esedékes jutalék kartársaink között maradjon.

Egyben felkérjük a sorsjegyarúsító kartársakat, hogy utánrendeléseiket a Vasuti Altisztek Országos Otthon sorsjegvosztályánál olvasható név- és beosztási székhelylyel eszközöljék.

Kartársi üdvözléttel

a Vasuti Altisztek Országos Otthon Sorsjegybizottsága :

Barok Sándor. Brotesser Károly,

Buchter János.

Midőn a nemes cél szolgálatába állott sorsjegybizottság ezen felhívását közre adtuk, magunk részéről azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a vasuti alkalmazottak rangkülönbség nélkül meghozzák áldozataikat a menház és árvaház alapja javára.

Őszintén kívánjuk egyuttal, hogy a tervnek meg legyen a maga szép eredménye s testet öltson az eszme, melyet első sorban a „Haladás” vetett fel, s a melyre máris elég szép alappal rendelkezik

Egy sorsjegy ára 50 fillér s a főnyeremény 10.000 korona értéket képvisel.

* **Változás a losonczyi forgalmi főnökségnél.** Albrycht Albin hivatalnok a losonczyi forgalmi főnökségtől Eger állomásra s helyébe Hrabéczy Géza egeri hivatalnok a losonczyi forgalmi főnökség központjába áthelyeztetett.

* **Üzletvezetőség Pozsonyban.** Pozsony városi közgyűlése egyhangulag elhatározta, hogy az államvasuti üzletvezetőségnek Pozsonyban való felállítása érdekében külföldi útján a kereskedelmi miniszterhez fordul.

* **Uj kettősvágányok az osztrák államvasutakon.** Az eger—bécsi vonalnak göpfritz—allensteigi szakaszán a második vágány lefektetését befejezték és a kettősvágányu forgalmat is megnyitották.

* **Vonatkisiklás.** Szepesolasi állomáson tolatás alkalmával egy tehervonat kocsija kisiklott, minek következtében a személyvonat csak másfél órai késéssel folytathatta útját. Kár nem történt.

* **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter *Bárdossy Tivadar* földbirtokos, gyöngyöspataki lakosnak a Gyöngyöstől, Bene pusztá, Solymos, Gyöngyösoroszi, Gyöngyöstarján és Gyöngyöspata községek érintésével a magyar királyi államvasutak budapest—ruttkai vonalának Szurdokpüspöki állomásig vezetendő rendes nyomtávu gőzüzemű helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Vasut Somoskőig.** A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter *Hofbauer Jakab* és *Lehner Sándor* budapesti vállalkozóknak a magyar kir. államvasutak budapest—ruttkai vonalának „Solymosfalu” állomásától Salgó és Medves puszták érintésével Somoskőig vezetendő 0 70 méter keskeny nyomtávu gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **A magyar királyi államvasutak végleges bevételei május hónapban.** A magyar kir. államvasutak április havi végleges bevételei az április hó utolsó hetében kiütött sztrájk következtében 1.107.600 koronával kisebbek voltak, mint az előző év megfelelő havában, minek folytán az év eleje óta már

ezius hó végéig már elért mintegy 4 millió koronával több bevétel április hó végével ismét 2,810,000 koronára esett vissza. Az öt napos sztrájk alatt elmaradt szállításoknak nagyobb része később indított utnak és így a május havi bevételek az április havi visszaesést nagyrészt kiegyenlítették, legalább ami az áruforgalmat illeti. A most véglegesen leszámolt május havi bevételek 20 484,780 koronát eredményeztek, ami 1.122,980 koronával több, mint amennyi annak idején ideiglenesen kimutatott és 2.194,640 koronával több, mint amennyit a végleges bevételek a múlt évi május hónapban kitétek. Ezen többletből esik pedig 804,397 korona a személy-, katonai- és podgyászforgalomra, 1 196,001 korona a gyors- és teheráru forgalmára és 194,242 korona a különféle bevételekre, mely utóbbiak között az államvasutak üzemében álló helyi érdekű vasutak által fizetendő önköltségi megtérítések is befoglaltatnak. A május havi többlet által a bevételi többlet az év eleje óta ismét több mint 5 millió koronára emelkedett. A f. évi több bevétel a személyforgalomnál 7 7, az áruforgalomnál 4 7 és a különféle bevételeknél 9 0, az összes bevétel pedig 5 7% emelkedésnek felel meg, ami elég kedvező eredménynek mondható.

* **A dombovár—szabadkai vasut.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy az elsőrangusítandó dombovár—bátaszéki vonal kanyargó pályarészeit kiküszöbölteti, úgy, hogy a megnyitandó dombovár—szabadkai vonal nagy részben más irányu lesz. Az új vonal tervezési munkáinak a vezetésével a szekszárdi osztálymérnökség főnökét, *Perlaky József* főmérnököt bízták meg és segítségül az eddig is itt működött mérnökök mellé még *Kriesfalussy Mihály*, *Berényi Béla* és *Merhán Miklós* magyar királyi államvasuti mérnököket osztották be a szekszárdi osztálymérnökséghez.

* **Meghalt a vonatban.** *Timkó Mária* Halmajból Kassára jött 6 hónapos csecsemőjével. A gyermek utközben Csányban hirtelen meghalt. Az anya halva hozta be Kassára, a hol eltemették.

* **A székely vasutak folytatásaként** Szászrégen állomástól Dédáig vezetendő körülbelül 26 kilométer hosszú vasutvonal kiépítésével járó összes munkákat *Mende Emil*, *Somlyó József* és *Fábián Lajos* budapesti mérnökök kapták meg, kik a versenytárgyaláson 1.091,397 korona 79 fillérrel tettek ajánlatot.

* **Pályázat kőolaj szállításra.** A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1905. évben szükséges 2300 klgr. kőolaj szállítására, ezenel nyilvános pályázatot hirdet. Az ivenkint egy koronás okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepeesételve legkésőbb 1904. évi szeptember hó 23 án déli 12 óráig a magy. kir.

államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendőek. Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5 százaléka legkésőbb 1904. évi szeptember hó 22-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál leteendő. A pályázatra, valamint a számitásra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségénél és a hazai kereskedelmi- és ipakamaráknál betekinthető.

* „Csarnok“ rovatunk mai számunkból térszúke miatt kimaradt.

Tarka élet.

Csoda gyermekek*)

Szept. 10.

Ernest Blum, a ki több furcsa esetére emlékszik, mint a mennyi öt emberrel — megtörténhetik, legujabban a következő kis dolgot mondja el: Tudvalévő, hogy nemesük hegedülő meg zongorázó, hanem fájdalom, író csodagyermek is születnek. Egyszer, ezelőtt vagy öt esztendővel egy hét esztendőös fiúcskát hozott hozzám az atyja, a kit úgy mutatott be:

— Ime, uram: a fiam: az ön kollégája! Nem mondok többet róla, éppen azért, mert az én fiam. De ime, ebben a füzetben van két munkája. Egy színdarab, meg egy novella. Én nem mondok többet, mert hiszen az én fiam írta őket, de becsületszavamra mondom, hogy *ő írta*, ő maga, minden idegen segítség nélkül.

Fogtam a füzetet és elolvastam mind a két alkotást. Szerenésére, kurta kis mű volt mind a kettő. A színdarab szóról-szóra a következő:

Jules: Isten hozott kedves leányom, Rosalie: hogy vagy?

Rosalie: Köszönöm atyám, jól vagyok; hát te hogy vagy.

Jules: Köszönöm Rosalie: jól vagyok. De nini, a kertész! Isten hozta kertész ur, hogy van?

Kertész: Köszönöm uram, jól vagyok. Ezt önnek hoztam.

Jules: Ön nekem hozta ezt a ezakrot kertész ur?! köszönöm kertész ur: mit kíván érte?

Kertész: Adjon uram: a mit akar.

Jules: Helyes, kertész ur, akkor tehát önnek adom leányom kezét.

A függöny legördül.

A hatalmas kis dráma mélyen megrázott és haladéktalanul hozzáfogtam a novella elolvasásához. Ez még rövidebb volt és, ha lehet, talán még szebb is. Ime, az egész:

*) Irentrah, Passepartout és Turidu urak ne vegyék czélzásnak. Szerk.

— Volt egyszer egy király meg egy királyné, de gyermekük nem volt nekik. Ekkor a jó tündér így szólt hozzájuk: — Tiszteljétek atyákat és anyákat, tanuljatok szorgalmasan és meglesz, a mit kívántok! Csakugyan a királynak tizenöt nap múlva fia született.

Nem szóltam semmit, írja Ernest Blum, csak hosszasan, melegen megszorítottam a boldog atya kezét, a ki csak ezt ismételte:

— Esküszöm uram, *ő maga írta: ő maga egyedül!*

IRODALOM.

Felhívás.

Vasutas kartársaink köréből nap nap mellett érkezett levél, melyben tanácsért fordultak hozzánk, hogy a vasuti altiszti vizsgához ajánljunk tankönyveket.

A válaszadásnál minden egyes esetben némi lelkifurdalást éreztünk, hogy tanácsunkkal használtunk-e a törekvő kartársnak, hogy az a különféle tankönyvekből ki tudja-e választani a szükséges tanulni valót, nem fecsérli-e idejét olyan dolgok megtanulására, melyek az altiszti vizsgához nem szükségesek, avagy nem hagy-e el olyanokat, amelyeknek nem tudása a sikert egyenesen kizárja?

Ez indított bennünket arra, hogy programunkat — melybe az alkalmazottak szakszerű oktatását is felvettük — ily irányban is kiterjesztve, az 1888. évi 15841. sz. közmunka és közlekedési miniszteri rendeletben foglaltak szoros betartásával „A vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét“ összeállítsuk és kiadjuk.

A szükséges anyagot, közelről ismerve az altiszti vizsgarendet és alkalmazkodva azok értelmi képességéhez, a kik e kézikönyvet használni fogják, tisztán és világosan a legjelesebb tanerők könyveiből állítottuk össze és pedig úgy, hogy mellette tanító külön oktatása teljesen felesleges.

A kézikönyv *már elhagyta a sajtót s megrendelhető szerkesztőségünknel.*

Ára 3 korona. Szállítjuk utánvétellel vagy 3 kor. 35 fillér összeg előzetes beküldése után ajánlva, portómentesen.

Miskolcz, 1904. április hó 30-án.

A „Haladás“

vasuti szak- és szépirodalmi heti lap szerkesztősége.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Szótalány.

Vasárnap	Kolbász
Kedd	Kolbász
Péntek	Kolbász

A talány minden megfejtője, ki pontos czímét közli s csomagolási és posta díj fejében 50 fillért beküld, jutalmul egy értékes könyvet kap.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő szeptember hó 16. A talány megfejtését szeptember 18-iki számunkban fogjuk közölni.

Szerkesztői üzenetek.

Gyula. Ha teljes nevét közli a szerkesztőséggel, rendelkezésére fogunk állani. Addig nem. A beküldött cikket nyolcz napig megőrizzük.

X. Y. Z. Kérdése sokkal mélyre hatóbb és komolyabb, sem hogy azzal a szerkesztői üzenetek rovatában foglalkozhatnánk, hol arra terünk egyáltalán nincs. Ez okból a napokban magán levelet írunk.

A huri álma. Nem közölhető.

Váltoór. A vizsga könyvet elküldöttük.

Zenó. A kérdezett már visszalért a szabadságról. Irhat neki bátran.

A nap fia. Meglehetősen gördülékeny az előadása, de a mese kopott, avult és valószínűtlen. Próbálkozzék meg más témával.

Több levélre jövő számunkban válaszolunk.

Kiadótulajdonos: **Zsivkovics Antal**

Magyar királyi államvasutak
122599/1904. számhoz.

„A”

Pályázati hirdetés.

Az alólírt igazgatóság a magyar királyi államvasutak részére jövő 1905. évben szükséges lenolajkenőse szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező lenolajkenőse szállítására vonatkozó részletes módokzatok valamint hazai kereskedelmi- és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltár beszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, Andrásy ut 73. sz. III. e. 40. ajtószám) ingyen megkapathatók.

A szabályszerűen kiállított egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi szeptember hó 27-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosz-

tályában átadandók, illetve posta útján oda küldendők és a boríték ezen kül czímmel látandó el:

„Ajánlat lenolajkenőse szállítására 122599/904. A III. számhoz.

Bánatpénzül az ajánlott lenolajkenőse egy évi értékének 5%-a készpénz- vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 26 iki déli 12 órakor a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módokzatok betartása mellett állíttatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1904. augusztus hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Magyar kir. államvasutak
Igazgatóság 146081/CL szám.

Hirdetés.

(Reexpeditionális kedvezmény a kisújszállási áru-
raktár részére.)

A nagykunsági takarékpénztár által Kisújszálláson létesítendő és Kisújszállás állomással vágánnyal összekötött nyilvános áruaktárba érkező és onnan tárolás után legkésőbb 12 hónapon belül kocsirakományokban továbbítandó gabona, hüvelyes, olajmag, olajpogácsa, olajpogácsaliszt és örleményekre, reexpeditióra nézve a díjszabás I. részéhez tartozó I. függelékben foglalt általános határozmányok betartása és 100 kg-kint 3 fillérnyi mérsékelt reexpeditionális illeték felszámítása mellett, azon viszonylatokat illetőleg, melyekben az irányítás a fennálló irányítási szabályok szerint részben, vagy egészben Kisújszálláson át történik, a reexpeditió kedvezménye a magy. kir. államvasutak helyi-forgalmában és a magyar vasúti köteleki forgalomban, a bármikor eszközölhető visszavonás fenartásával engedélyeztetik.

Bpest, 1904. évi augusztus havában.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztaikt.)

Magyar királyi államvasutak
138894/1904. szám.

Hirdetés.

(Reexpeditionális kedvezmény a karczagi áruaktár
részére.)

A karczagi népbank részvénytársaság által Karczagon létesítendő és Karczag állomással vágánnyal összekötött nyilvános áruaktárba érkező és onnan tárolás után legkésőbb 12 hónapon belül kocsirakományokban továbbítandó gabona, hüvelyes, olajmag, olajpogácsa, olajpogácsaliszt és örleményekre, a reexpeditióra nézve a díjszabás I. részéhez tartozó I. függelékben foglalt általános határozmányok betartása és 100 kg-kint 3 fillérnyi mérsékelt reexpeditionális illeték felszámítása mellett, azon viszonylatokat illetőleg, melyekben az irányítás a fennálló megállapodások és irányítási szabályok szerint részben, vagy egészben Karczagon át történik, a reexpeditió kedvezménye a magy. kir. államvasutak helyi forgalmában és a magyar vasúti köteleki forgalomban, a bármikor eszközölhető visszavonás fenartásával engedélyeztetik.

Budapest, 1904. augusztus hóban.

A magyar királyi államvasutak
igazgatósága.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül.

Manhattan porral.

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhízlatni, aki teheneitől és kecskétől több és jobbminőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

* MANHATTAN *

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 klg. 50 kor., 50 klg. 26 kor. Egy 5 kilós pr.-balküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánvéttel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electropor Vállalat
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15.

==== A legmagasabb kitüntetések. ====

Forstné Váncza Emma

Felsőmagyarország legelőkelőbb és legismertebb festészeti és fényképezési műintézete.

Sötétkapu. MISKOLC. Saját ház

Ajánlja általánosan elismert, művészi-sen kidolgozott modern aquarell festéseit és platin nary tá-ai új és régi képek után, — izlésesen rendezett csoport- és tableaux képeit családoknak, barátoknak és egyesületeknek — bámulatosan sikerült gyermek fölveleteit a legújabb taálmányu műszereivel, melyekkel a leggyorsabb pillanat-felvétel lehet eszközölni a legborúsabb időben.

Vasutasok igazolójegyéhez szükséges fényképek nagy ármérsékléssel készíttetnek!

Értesítés!

Értesítjük lapunk olvasóközönségét, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

~~~~ már elhagyta a sajtót! ~~~~

➡ **Ara 3 korona.** ➡

Miskolcz, 1904. április 30.

A. HALADÁS szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Csak azon készítmények valódiak, melyek az itt látható védjeggyel vannak ellátva.

Karánsebesi RÁCZ JENŐ

„Arany szarvas“-hoz címzett gyógyszerértárában

MISKOLCZON

kaphatók 15 év óta közkeveltségnek örvendő alant elősorolt saját készítményei:

- 1. Fris virágárczenkőcs.** Számos hólyg átítja jó hatását — sepió és májfolt ellen, arcz- és kezbonnek salyempunaszórt ad, teljesen ártalmatlan szer, az arczot a redőkötől késő korig megóvjja, egy tégely 1 kor. Hozzá Fris balszam szappan, 1 db. ára 70 fill. Hozzá Venus arczpor, fehér, rózsás és krém színűben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.
- 2. Pyrethro Salicyl szájessentia** néhány cseppel, egysejtű szájjal fertőtleníti a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti. — 1 kis üveg 70 filler. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 filler. Hozzá (Pyrethro) növény fogpor, mely a fogakat desztillálja és fehérré lakarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájszereimet nem használhatk és fogfájás van, ajánlatk a kátrán jó hatású (Pyrethro) svédzi fogcsepp, 1 üveg ára 50 filler.
- 3. Főfogolomban van és kozmopétekróddal használják a**
- Lábizzadás ellen Salicyl Dermassant port, 1 doboz ára 1 korona.**
- Szőrvesztőnek Depilatoriumot, 1 üveg 1 korona.**
- Rüh Crühátka ellen) Naphol kenőcs, 1 kis tégely 1 korona, — nagy 3 korona.**
- Kőszárvény ellen I—II. számú Tengeri kőszvény olaj, 1 üveg ára 1 K.**
- Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimre, unasztas melléklete van: kivanatna részletes arcygyógyászati utasításokkal megküldetk Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva. A drága külföldi hasznoszerket, úgy mennyiség, mint minőségileg és olcsóságukkal földimulánk: úgy, hogy általában hazai szeret, egyáramt legjobban alkalmazhatók.**
- Főraktár: Budapesten TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerértára, Király-utca 12. szám.

Czélszerűség kedvéért 2 koronán aluli megrendeléseknél kéretik a szer árára kivül postai portóköltőségek fedezésére még 60 fillért a megrendeléssel egyidejűleg beküldeni.

Kisebbségrendeléseknél pénz előre beküldéssel jutányosabban jön.